

Hakan A. Toker'le Canlı Piyano Eşliğinde Sessiz Filmler

Proje hakkında...

1927'ye kadar sinema teknolojisinde ses yoktu. Sinema salonlarında bir piyano veya org bulunurdu ve bir piyanist filmi izlerken gerekli müziği doğaçlama çalardı.

Her ne kadar bugün artık teknoloji, sinemada görüntü kaydıyla ses kaydını senkronize bir şekilde verme imkânını sunsa da, sessiz filmlere canlı müzik yapmak başlı başına bir sanattır; modern bir filme müzik bestelemekten farklıdır ve ustaca yapılırsa, izlemesi modern bir film gösteriminin sunamayacağı bir zevki sunar. Her şeyden önce canlı ve doğaçlama olması onu özel ve farklı kılar. Dahası, sessiz film piyanistin görevi sadece filmin duygusal etkisini vurgulamak için müzik yapmak değil, aynı zamanda yeri geldiğinde görseldeki efektleri çalgısıyla vermektir. Çünkü sessiz filmde müzik olmadığı gibi konuşma da yoktur; araba motoru, rüzgar, kuş cıvıltısı gibi sesler de yoktur. Piyanistin görevi bunların hepsi olmaktır!

Hakan A. Toker, ABD'deki sinemalarda başlayan, 20 yılı aşkın sessiz film icrası deneyimiyle, tarihe ve sanata meraklı izleyicilere olduğu kadar her yaştan ve her kesimden sinema izleyicisine keyifli anlar vad ediyor.

Sessiz film denince akla Charlie Chaplin'in komedileri gelir. Oysa 1874'ten 1927'ye kadar yeryüzünün dört bir yanında yapılmış, Japonya ve Hindistan dâhil hemen her ülkeden çıkma yapımları kapsayan; dram, macera, gerilim, bilim-kurgu, belgesel, deneysel vs. her türden binlerce sessiz film arşivlerde keşfedilmeyi beklemektedir. Bunlar arasında "Hoşgörüsüzlük" (1916), "Dr. Caligari'nin Dolabı" (1920), "Prens Ahmed'in Maceraları" (1927) gibi başyapıtlar vardır ki, bunlar salt tarihsel değer arz etmeyen, aynı zamanda bugün halen sanatsal ve eğlence değerini koruyan etkileyici eserlerdir.

["PRENS AHMED'İN MACERALARI" filminden kesitleri Hakan A. Toker yorumuyla izlemek için tıklayın](#)

Teknik gereklilikler...

Sinema perdesi

Projeksiyon

Bilgisayar

Akustik piyano (konsol veya kuyruklu olabilir. Dijital olmaz). Etkinlik günü akort edilmelidir.

Filmleri sanatçı temin edecektir. Söz konusu filmler zaman aşımından dolayı telif gerektirmemektedir.

Hakan Ali Toker hakkında...

1976 doğumlu, Mersinli Hakan Ali Toker, Türkiye’de başladığı klasik piyano ve bestecilik eğitimini ABD’de Indiana Üniversitesi Müzik Fakültesi’nde tamamladı. Resmî öğreniminin yanı sıra, doğaçlama, caz ve Türk müziği gibi konularda da kendini yetiştirdi.

ABD’de yaşadığı 9 yıl boyunca verdiği klasik resitallerin yanı sıra çeşitli

gruplarla Orta Doğu, Orta Asya ve Güney Amerika müzikleri çaldı, albümler kaydetti ve bu gruplarla pek çok okul ve üniversitede sunumlar yaptı. Aynı dönemde sessiz filmlere müzik yapmaya başladı. Zaman zaman sıra dışı konseptli konserleriyle sansasyon yarattı!

2006’da yurda döndükten sonra klasik müzik, caz ve Türk müziği alanlarında eş zamanlı konser ve albüm çalışmalarını sürdürdü. 2013’te 1. Mersin Kültür Festivali kapsamında “Yaşayan Değerlerimiz” ödülüne layık görüldü. 2018’de çıkan albümü “Şehir Hayatı”, yurdumuzun başlıca eleştirmenleri tarafından Türk Cazının son 10 yılına damgasını vuranlar listesine seçildi. 2019’da ABD’de çıkan “Toker Messing Around” albümü hem “Global Music Awards” ödülüne layık görüldü, hem de Amerika’da “Yılın Yorumcusu” seçildi. Aynı yıl çıkan “Taurus Mountains”, Açık Radyo tarafından yılın en iyi caz albümleri listesine seçildi.

Hakan Ali Toker, 19. yy’dan beri kaybolmaya yüz tutmuş olan klasik müzikte doğaçlama geleneğini sürdüren dünyadaki sayılı konser piyanistlerindendir.

Sanatçı, ayrıca “Piyano ile Türk Müziği” ve “Alla Turca Alla Toker” albümleriyle, TRT Ankara Radyosu için yaptığı “Piyanoyla Saz Eserleri” kayıtlarıyla, Türk müzik tarihinde ilk defa gerçekleştirdiği özel akortlu piyano resitalleri ve klavsenle halk Türküleri icrasıyla, çalgısının Türk müziğindeki çıtasını yükseltti.

Bugüne kadar 29 ülkede konser verdi; pek çok uluslararası festivale katıldı; yerli ve yabancı eleştirmenlerin övgülerini kazandı.

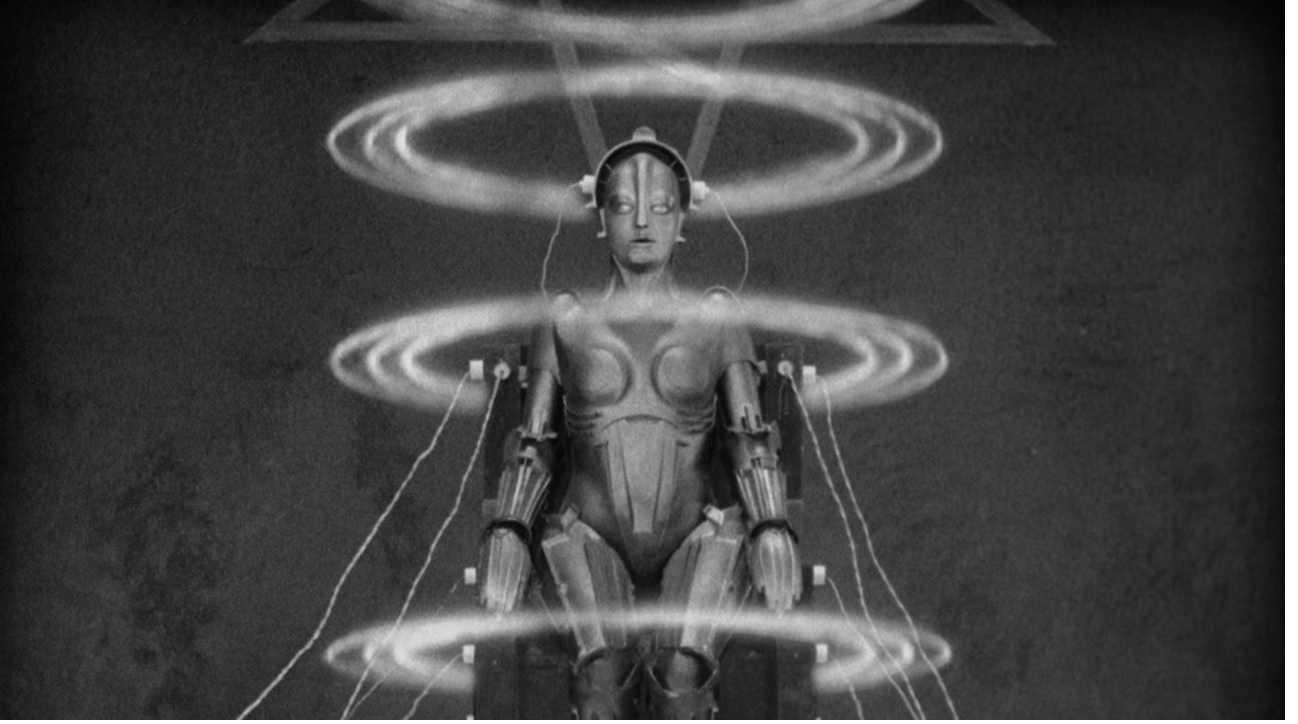
Besteci ve aranjör olarak klasik müzik, caz ve Türk müziği türlerinde, ayrıca bu türleri harmanladığı özgün tarzlarda her ölçekte eser vermektedir.

Ayrıntılı bilgi:

<http://hakanalitoker.com>

EKİM

Metropolis (1927)

Tür: Bilim Kurgu

Metropolis, Avusturyalı-Alman yönetmen Fritz Lang'ın başyapıtıdır. Weimar Cumhuriyeti'nin en güçlü döneminde gösterime girmiş ve uzun süre bilim kurgu camiasında adını korumuştur. Dönemin en pahalı sessiz filmidir. Senaryosu 1924'te Lang ve eşi Thea von Harbou tarafından yazılmış, sonra von Harbou tarafından romanlaştırılmıştır.

İlk gösterimi 10 Ocak 1927'de Almanya'da yapılan film, 1927'nin Ekim ayında tam İstanbul'da gösterime girmek üzereyken hükûmet tarafından ateizm propagandası yaptığı ve komünizmi övdüğü gerekçeleriyle yasaklanmıştı.

Fütüristik bir distopya ortamında geçen film, kapitalist bir düzende işçiler ile işverenler arasında yaşanan sosyal krizi anlatmaktadır. Alman dışavurumcu tarzda başlayıp daha ılımlı bir şekilde biter. Sürekli tekrarlanan "üreten eller ile planlayan beyin arasındaki aracı kalp olmalıdır" cümlesi Almanlara o dönemde korporatizmin ne kadar yakın görüldüğünü anlatmaktadır. Film Naziler tarafından da oldukça beğenilmiş, özellikle de "arabulucu" simgesi halkın farklı kesimleri arasında dengeyi sağlayacak olan devlet ile özdeşleştirilmiştir.

Yüz yıl öncesinin insanların hayal ettiği gelecekle tanışmaya hazır olun!

Ara yazılar İngilizcedir.

KASIM

The General (1926) Tür: Aksiyon Komedi

Amerikan sessiz sinema döneminin ünlü komedi kahramanı Buster Keaton filmi hem yönetmiş, hem de başrolde oynuyor. Konusunu Amerikan İç Savaşı sırasında meydana gelen gerçek bir olaydan almıştır. Dev bütçeli film zamanında yeterli gişe hasılatı sağlayamamış, Buster Keaton'u bağımsız yapımcılıktan ayrılıp MGM'le kontrat yapmaya zorlamıştır. 1989'da Amerikan Kongre Kütüphanesi tarafından "kültürel, tarihsel veya estetik açıdan önemli" eserler listesine alınmıştır.

Tren makinisti Johnnie Gray'in hayatta iki aşkı vardır; biri Anabelle Lee, diğeri "General" adını verdiği lokomotif. Amerikan iç savaşının çıktığı haberi duyulunca Anabelle'in erkek kardeşi ve babası Konfederasyon (Güney) ordusuna yazılır. Anabelle'e yaranmak için Johnnie de askere yazılmaya gider, ancak makinist olarak daha yararlı olduğu düşünülerek reddedilir. Bunun kırgınlığıyla ortamdan uzaklaşan Johnnie'nin askere yazılmaktan kaçtığı düşünülür, Anabelle de o yazılana kadar onunla konuşmama kararı alır. Bir yıl sonra Anabelle, babasının yaralandığı haberini alır. Onu görmek için yola çıkar. Bindiği treni çeken lokomotif "General"dir. Tren mola verdiğinde Kuzeyli askerler treni kaçırlar. Bu vesileyle Anabelle de ellerine rehin düşer. Johnnie binbir olağanüstü çabayla treni kovalar. Bakalım her iki aşkını da düşmanın elinden kurtarabilecek midir?

Ara yazılar İngilizcedir.

ARALIK

The Lost World (Kayıp Dünya) 1925

Tür: Fantastik Macera

1925 ABD yapımı film Sir Arthur Conan Doyle'un 1912 yılında yazdığı aynı adlı romanından uyarlanmıştır. Yönetmeni Harry O.Hoyt'tur. Filmde Sir Arthur Conan Doyle 'un da bir rolü vardır. Filmin özel efektlerini daha sonra ünlü orijinal King Kong filminin de özel efektlerini yapacak olan Willis O'Brien yapmıştır.

Stop motion animasyon tekniğiyle gerçekleştirilen özel efektler o dönem için son derece yenilikçi idi. Günümüzdeki Jurassic Park filmlerinin atası sayılır.

Profesör Challenger, Amazon ormanlarının derinliklerinde tarih öncesi çağın hüküm sürdüğü bir bölgenin var olduğunu iddia eder. Avcı ve gazetecilerden oluşan bir ekiple İngiltere'den Güney Amerika'ya giderler. Ekip Amazon ormanlarının derinliklerindeki ücra ve izole platoya ulaştığında burada tarih öncesi çağlardan kalma dinazorların ve maymun insanların yaşadığını görürler. Orada hayatta kalma ve eve dönme mücadelesi verirler.

Ara yazılar İngilizcedir.

OCAK

Charlie Chaplin Gecesi (2 film birden)

Tür: Komedi

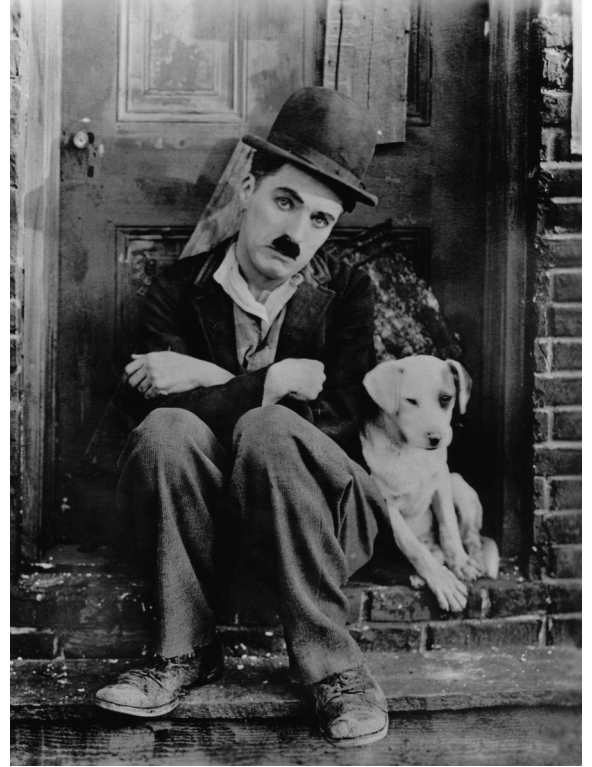
The Bank (Banka) 1915

Chaplin bu filmde alışılmış sokak serserisi rolünden ayrılarak bir bankada çalışan hademeyi canlandırmaktadır. Kendini çok önemli görerek, havalara girerek çalıştığı bankaya girer. Oysa işi yerleri paspaslamaktır! Kova ve paspasla bir dizi sakarlık göstererek ortalığı birbirine katar. İşin içine bir de kız ve yanlış anlamalar girer.

A Dog's Life (Bir Köpeğin Hayatı) 1918

Chaplin filmin hem yapımcısı, hem yönetmeni, hem de başrol oyuncusu. Kardeşi Sydney Chaplin de filmde küçük bir rol almış.

Charlie işsizdir. Yiyecek çalmaya çalışırken az kalsın polise yakalanacaktır; bir dizi akrobatik hareketle kurtulur. Sonra Scraps adında bir köpeği diğer sokak köpeklerinden kurtarır. Charlie ve Scraps sıkı dost olur, birlikte yiyecek çalmaya girişirler. Charlie, köpeklerin yasak olduğu bir kabareye Scraps'i pantolonuna saklayarak girer. Charlie orada çalışan mutsuz bir kıza rastlar. Onu neşelendirmeye çalışır. Hesabı ödeyecek parası olmadığı için kabareden yaka paça atılır. Film Charlie'nin şanslı dönüp mutlu sonla bitene kadar komik maceralarla devam eder.

Ara yazılar İngilizcedir. Çocuklar için de uygundur.

ŞUBAT

The Navigator (1924)

Tür: Romantik Komedi

Amerikan sessiz sinema döneminin ünlü komedi kahramanı Buster Keaton filmi hem yönetmiş, hem de başrolde oynuyor. Film 2018'de Amerikan Kongre Kütüphanesi tarafından "kültürel, tarihsel veya estetik açıdan önemli" eserler listesine alınmıştır.

Zengin mirasyedi Rollo Treadway ansızın evlenmeye karar verir. Uşağına "Bugün evleneceğim. Yarın da eşimle Honolulu'ya balayına gideceğiz. Honolulu'ya iki kişilik cruise bileti al" der; sonra gidip karşı komşusu Betsy O'Brien'e evlenme teklifi ediverir. Betsy bu ani teklifi reddeder. Rollo üzülür ama ertesi günkü Honolulu seferine yine de tek başına gitmeye karar verir. Gemi sabah 10'da hareket edecektir. Erken kalkmak istemediği için geceden gemiye binmek üzere limana gider ama yanlış gemiye biner. Bu gemi, Betsy'nin zengin babasının savaş halindeki küçük bir ülkeye henüz sattığı "The Navigator" adında bir gemidir. Düşman ülkenin ajanları, bu gemiyi gece limandan çözüp okyanusta kaybolması için plan yaparlar. Bu girişim sırasında gemideki evrakını almak üzere limana uğrayan Betsy'nin babası bu ajanlar tarafından yakalanır. Babasının yardım çağrısını duyan Betsy koşup gemiye biner. O sırada palamarları çözülmüş olan gemi Pasifik Okyanusu'nda sürüklenmeye başlar. Ertesi sabah Rollo ve Betsy gemide yalnız olduklarını fark ederler. Sonrası deniz üstünde ve altında, sonra tropikal bir adada vahşi yerlilerle bir dizi komik macera...

Ara yazılar İngilizcedir.

MART

Nosferatu: Bir Dehşet Senfonisi (1922)

Tür: Korku

Alman yönetmen Friedrich Wilhelm Murnau'nun dışavurumcu başyapıtı, İrlandalı yazar Bram Stoker'ın 1897 tarihli "Drakula" romanından uyarlanmıştır. Stoker'in romanındaki unsurların izinsiz kullanımı nedeniyle mahkeye verilmiş, mahkeme Stoker'in varisleri lehine sonuçlanınca filmin tüm kopyalarının yok edilmesine karar verilmiştir. Buna rağmen birkaç kopyası kurtarılıp bugüne gelebilmiştir. Düşük bütçeyle, tek kamerayla çekilmesine rağmen zamanın izleyicilerini dehşete düşürmeyi ve sinema tarihine geçmeyi başarmıştır.

Thomas Hutter, Almanya'nın Wisburg kasabasında karısı Elen'le yaşamakta ve bir emlak ofisinde çalışmaktadır. Transilvanya'da yaşayan Kont Orlok'tan bir mektup gelir. Kont, Wisburg'da bir ev satın almak istemektedir. Emlak anlaşması yapmak üzere Hutter'ı Transilvanya'ya davet eder. Hutter gider ve Orlok'un tüyler ürpertici şatosunda birkaç gün geçirir. Onun bir vampir olduğunu anlar ve Orlok'un saldırısına uğrar. Hutter kaçmayı başarır ve evine, karısına döner. Ancak Wisburglular vampirden ve beraberinde getireceği belalardan kurtulmayı başarabilecekler midir acaba?

Ara yazılar İngilizcedir.

NİSAN

Die Abenteuer des Prinzen Achmed (Prens Ahmet'in Maceraları) 1926

Tür: Animasyon

Sinema tarihinin günümüze ulaşan en eski uzun metrajlı animasyon filmidir. Alman yönetmen Lotte Reiniger tarafından yaratılmış, Doğu-Batı buluşmasının klasik başyapıtlarındandır. Karagöz-Hacivat'ta gördüğümüz gölge kuklası tiyatrosu tekniği ile hayata geçirilmiştir. Reiniger, bu geleneksel tekniğe modern bir yorum getirmiş, binlerce hareketli karton parçadan oluşan kuklalar "stopmotion animation" tekniğiyle küçük küçük hareketlerle kare kare çekilmiştir. Her sahne farklı bir rengin tonlarında olmak üzere elle renklendirilmiştir.

Konusu, Binbir Gece Masalları'ndan "Alaaddin'in Sihirli Lambası", "Prens Ahmet ve Peri Banu" ve "Abanoz At" masallarının karışımıdır. Kötü kalpli Afrikalı büyücü, uçan bir at yaratır, bunu halifeye sunar. Halife atı satın almak ister. Büyücü ancak halifenin kızı Dinarzad'la evlenmek karşılığında atı verebileceğini açıklar. O sırada Prens Ahmet atı denemek ister. Onunla havalanır, ancak atı nasıl kontrol edeceğini bilmediği için bilinmedik uzak Wak Wak Adası'na kadar gider. Orada peri Banu'yu görüp aşık olur. Uçan atıyla onu Çin'e kaçıtır. Peri Banu önce nazlansa da sonra prensin aşkına karşılık verir. Ancak kendisi Wak Wak Adası'nın kötü cinlerinin kontrolü altındadır. Onları alt etmek gerekmektedir. Bu sırada büyücü gelir, uçan atı çalar ve peri Banu'yu kaçıtır. Banu'yu Çin imparatoruna satar. Prens Ahmet'in sevdiğine kavuşması, daha sonra tanışacağı iyi kalpli cadı, Alaaddin ve onun sihirli lambasına bağlıdır.

Ara yazılar Almanca ve İngilizcedir. Çocuklar için de uygundur.

MAYIS

Das Cabinet des Dr. Caligari (Dr. Caligari'nin Dolabı) 1920

Tür: Korku

Robert Wiene'nin yönettiği film, sinemanın emekleme döneminde çekilmiş olmasına rağmen tüm sinema tarihinin en çarpıcı duşavurumcu başyapıtlarından biri olma özelliğini korumaktadır. Filmin en ilginç özelliği dekorlardır. Sinema tarihi boyunca yapay dekorların sürrealist denebilecek tarzda böylesine etkileyici biçimde kullanıldığı nadirdir. Keskin uçlu biçimler, eğik ve kıvrımlı çizgiler, alışılmadık açılarda eğilip bükülen yapılar ve manzaralar, doğrudan setlerin üzerine boyanmış gölgeler ve ışık çizgileri ile karanlık ve çarpık bir görsel stile sahiptir.

Dr. Caligari adında gizemli bir adam, bir panayırdaki Cesare adında bir uyurgezerin yer aldığı bir gösteri sunmak için kasaba katibinden izin ister. Katip, Caligari ile alay eder ve azarlar, ancak sonunda izni onaylar. O gece, katip yatağında bıçaklanarak öldürülmüş halde bulunur. Ertesi gün panayırdaki Caligari'nin gösterisine gelen izleyiciler, doktorun sahnede, tabut benzeri bir dolabın içinde uyumakta olan bir uyurgezeri hipnotize ederek kontrol ettiğini izlerler. Uyurgezer Cesare, izleyicilerden birinin "Ne kadar yaşayacağım?" sorusuna "Çok kısa. Şafak vakti öleceksin!" cevabını verir. O gece o izleyici de yatağında bıçaklanmış olarak ölü bulunur. Bunun üzerine kasabalıyı bir korku alır. Olaylar bir akıl hastanesinde son bulana dek devam eder.

Ara yazılar İngilizcedir.